

CRÒNICA DE LA FACULTAT DE TEOLOGIA DE CATALUNYA

MEMÒRIA DEL CURS ACADÈMIC 1995-1996

I. SALUTACIÓ DEL DEGÀ-PRESIDENT DE LA FACULTAT DE TEOLOGIA DE CATALUNYA,

DR. JOAN BUSQUETS I DALMAU, EN L'ACTE D'INAUGURACIÓ DEL CURS ACADÈMIC 1996-1997

Emm. i Rvdm. Sr. Cardenal-Arquebisbe de Barcelona, Gran Cancellier de les Facultats Eclesiàstiques de Catalunya; Excms. i Rvdm. Srs. Bisbes de Vic, Urgell, Girona, Tortosa, auxiliars de Barcelona i auxiliar emèrit de Barcelona; Il.lm. Sr. Vicari General de Menorca; Il.lm. Sr. Vice-Rector de la Universitat Ramon Llull, en representació de l'Excm. i Magnífic Rector; Il.lm. Sr. Degà-President de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya; Rvdm. P. Provincial de la Companyia de Jesús; Rvd. P. President de la Unió de Religiosos de Catalunya; Srs. Directors dels Instituts superiors de Litúrgia i de Teologia Fonamental, agregats a la FTC; Srs. Directors dels ISCR de Girona i Tarragona, de l'Institut de Teologia de Barcelona, de l'Institut Catòlic d'Estudis Socials de Barcelona, Sra. Directora emèrita del mateix ICESB, Srs. Directors de les altres institucions vinculades a la Facultat; Iltres. Srs. Rectors dels Seminaries de Catalunya; Rvds. Pares Provincials; Rvdes. Mares Provincials; professors i alumnes; senyores i senyors.

En el moment de llegir la memòria d'activitats del curs 1995-1996, que coincideix amb l'inici de l'últim curs del trienni per al qual vaig ser designat degà-president de la Facultat de Teologia de Catalunya, el sentiment que més em domina és el d'agraïment pel treball realitzat i per l'esforç que tots hi han posat. Cada any, en recollir els apunts i materials per posar-me a redactar la memòria (sovint a última hora), quedo sorprès de la immensa activitat de la Facultat de Teologia i em sembla impossible que hàgim pogut dur a terme tantes coses, amb tan pocs mitjans. Però la veritat és que la tasca docent de cada dia i el conjunt considerable de projectes i realitzacions que l'envolten, suposen una dedicació constant de professors i d'estudiants, que es concreta en el treball indispensable del vice-degà i del consell permanent, dels departaments i dels coordinadors de cursos, en la col·laboració dels representants dels alumnes i en la feina inestimable, encara que sovint amagada, de la secretaria.

El funcionament d'una Facultat de Teologia demana molt d'esforç humà: una dedicació constant i sovint, àdhuc, hores extres que cadascú s'exigeix lliurement i generosa. Per això és just que l'agraïment consti a la primera pàgina de la Memòria del curs.

II. INICI DE CURS

El curs 1995-1996 començà el 2 d'octubre, a les nou del matí, amb la convocatòria dels alumnes de les dues Facultats a l'Aula 1 (que estrenava mobiliari i megafonia). S'inicià amb una lectura i pregària, seguides d'unes paraules del degà de Teologia, a qui pertocava aquell any donar el senyal de sortida. Després parlà també el degà de Filosofia i, seguidament, cada Facultat anà a la feina, a les aules respectives.

Aquell mateix dia, una hora més tard, s'iniciava també el Curs de Pastoral, amb una salutació del degà de Teologia i la primera lliçó a càrrec del responsable del curs, Dr. Ramon Prat i Pons (que introduí el tema dels aspectes pastorals del Concili Provincial Tarraconense). A la tarda, començava l'activitat docent en els Cursos Complementaris de la FTC, igualment amb una pregària i unes paraules d'acolliment.

Tanmateix, el treball havia començat abans. La direcció de la Facultat havia orientat l'activitat de tot el mes de setembre cap a la preparació del nou curs. El 25 de setembre tingué lloc una reunió de professors, de caràcter pràctic: avaluació del curs anterior, a partir de les aportacions dels alumnes; plantejament dels aspectes didàctics i organitzatius (programes, bibliografia, llacunes, repeticions, etc.). Al matí, vam treballar tots els professors junts i, a la tarda, per cursos. El càrrec dels coordinadors de cada curs s'havia renovat: han estat designats per a aquest servei els professors M. Clastre Solé, Josep Castanyé, Antoni Matabosch i J. Oriol Tuñí. Aquesta sessió de treball, que enguany hem repetit, volem que quedi establerta, com una preparació immediata de la tasca docent del curs.

Durant el mes de setembre es van emprendre finalment unes obres d'arranjament d'aules i lavabos. (Aquest fet, que hauria de ser ordinari, bé pot passar a la història, perquè era molt urgent i s'anava demorant.) Emprendre aquestes reformes materials, que són mínimes, suposà un esforç de col·laboració econòmica entre el Seminari de Barcelona, d'una part, i les dues Facultats i l'Institut de Teologia, de l'altra.

La inauguració oficial va tenir lloc de dia 11 d'octubre. Fou organitzada conjuntament amb la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya, l'Institut de Litúrgia i l'Institut de Teologia Fonamental.

L'eucaristia, a les deu del matí, va presidir-la el Gran Cancellier, que va predicar l'homília, i fou concelebrada amb els altres bisbes i les autoritats acadèmiques. A dos quarts de dotze va tenir lloc l'acte acadèmic, amb la lectura de les Memòries del curs 1994-1995 a càrrec dels degans de les dues Facultats i dels directors dels Instituts. Tot seguit, la lliçó inaugural a càrrec del Dr. Evangelista Vilanova: *El Concili Vaticà II (1962-1965). Trenta anys d'interpretacions*. La FTC va voler commemorar els trenta anys de la cloenda del Vaticà II amb aquesta lliçó. El P. Vilanova, amb una exposició rigorosa i documentada, va recordar que la reforma conciliar, més enllà dels documents promulgats i de la pluralitat d'interpretacions, suposa una exigència de comunió eclesial i demana una nova fase de recepció i d'interpretació. Tota la seva exposició ens animava a aprofundir en el coneixement i l'estudi seriós, no superficial, del Vaticà II i a tenir-lo molt en compte en el treball docent i científic de la Facultat. «El Vaticà II, deia Vilanova, no és solament una Pentecosta, sinó també un esdeveniment que s'inscriu en el temps. No s'hi expressa només l'Esperit Sant, sinó també l'esperit del temps.» La lliçó del nostre professor de teologia presentava un concili «determinat per la seva època»; i volia no oblidar-ho, no pas per relativitzar, sinó perquè «adonar-nos-en ens permet d'interpretar-lo millor, en la lletra i en l'esperit». Cal entrar en una nova etapa de recepció del concili, i, per a poder fer-ho, Vilanova pensa que «un discerniment entre l'Esperit Sant i l'esperit del temps, i el judici formulat sobre aquest, forma part de la interpretació». Haurem de

rellegir més d'una vegada la lliçó del P. Vilanova sobre el Vaticà II. Bé la podem considerar com el llegat (o el testament) que un teòleg, profund coneixedor del concili del nostre segle —després de tants anys de docència i de reflexió—, deixa a col·legues i a alumnes de la FTC a l'hora de la seva jubilació.

Al final de l'acte acadèmic, el Gran Canceller va lliurar la medalla de la Facultat als professors que, arribats a la jubilació, esdevenien *emèrits*. Esperem que els doctors Capdevila, Farnés i Vilanova, que havien ensenyat des del primer any de la constitució de la nostra Facultat, puguin encara prestar el seu servei a la casa per molts anys.

A continuació hem de deixar constància de la inauguració de curs en els Instituts vinculats:

El dia 3, a l'Institut de Teologia de Girona, amb la lliçó inaugural «El Concili Provincial Tarraconense. Alguns aspectes filosòfics, metodològics i antropològics de les propostes presentades», a càrrec de Jaume Julià Vidal, professor de Filosofia; el 4, al de Barcelona, lliçó inaugural amb el tema: «La moralitat, la felicitat i la fe», a càrrec de la Dra. Begoña Román, professora de la FEFC; el 19, al de Tarragona, amb la lliçó «La pregunta religiosa, avui», a càrrec del Dr. Lluís Duch, monjo de Montserrat; i a l'Institut de Recerca i Estudis Religiosos de Lleida (IREL), amb la lliçó inaugural «Cultura cristiana i compromís polític», a càrrec del Dr. Fernando Álvarez de Miranda, Defensor del Poble, que tingué lloc a la Sala d'Actes de la Universitat de Lleida; finalment, el mateix dia, al Centre d'Estudis Pastorals, amb la lliçó inaugural de Mons. Carles Soler i Perdigué, «El Concili Provincial: resolucions, recepció i aplicació».

El degà també va assistir a la inauguració de curs de la Fundació Joan Maragall, el 25 de setembre, i a la de la Universitat Ramon Llull, el 5 d'octubre.

III. VIDA ACADÈMICA

El Consell de Facultat va ser convocat tres vegades al llarg del curs: el 16 d'octubre (aprovació del balanç econòmic i del pressupost; renovació dels representants dels alumnes en el Consell Permanent; estatuts de l'Institut Superior de Litúrgia de Barcelona i terna proposada per al nomenament de director de l'ISL); el 4 de març (aprovació dels estatuts dels nous Instituts Superiors de Ciències Religioses, i criteris de la CEE per a la planificació de facultats de teologia i centres vinculats); 3 d'abril (elecció de dos membres del Consell Permanent; proposta de nova redacció de l'article 21 dels estatuts de la FTC, sobre professors jubilats; visita del degà-president a la Congregació per a l'Educació Catòlica, a Roma; futur dels Cursos Complementaris; i altres qüestions).

El Consell Permanent s'ha reunit els dilluns segon i quart de cada mes. He d'agrair l'ajuda i assessorament de dos membres del consell que han cessat per haver complert el termini: els Drs. Aldazábal i Rovira, així com als representats dels estudiants en el Consell Permanent: Àlex Marzo i Teresa Solà, que han estat molt eficaços i amb les seves intervencions han fet arribar els requeriments de l'alumnat a la taula del Consell. A tots, moltes gràcies per la seva excel·lent col·laboració.

Hi ha hagut nomenament de director en tres institucions vinculades a la FTC: a l'Institut Superior de Litúrgia s'ha renovat en el càrrec de director, per dos anys, al Dr. Joan Bellavista (amb una autorització especial de la Congregació per l'Educació Catòlica). A l'Institut de Teologia Fonamental hi ha hagut relleu i el P. Oriol Tuñí ha succeït el P. Hèctor Vall, que n'havia portat la direcció durant dos triennis. Igualment, al Centre d'Estudis Teològics de Mallorca (CETEM), ha estat nomenat director el professor Pere-Joan Llabrés, en substitució de Teodor Suau, que també havia esgotat el

Gaspar Mora i Jordi M. Escudé, a l'Institut Borja de Bioètica; el Dr. Ignasi Salvat, a l'Institut Borja de Bioètica i a la Càtedra d'Ètica de Blanquerna de la URL; el Dr. Joan Bada, a la Universitat de Barcelona i el Dr. Joan Busquets, a la Universitat de Girona.

Investigació i publicacions

Molts professors han continuat exercint càrrecs de responsabilitat a nivell pastoral o en centres d'estudis, associacions d'especialistes, publicacions, etcètera.

També, molts, han participat en jornades, congressos i trobades científiques habituals de la seva especialitat, sovint amb aportació de ponències:

J. ALDAZÁBAL, direcció de l'«Encuentro de Estudio de la Sociedad Argentina de Liturgia» sobre «El Triduo Pascual», Buenos Aires, maig 1996.

X. ALEGRE, conferència sobre «Interpretar la Biblia, ¿por qué y para qué? La Biblia ante el pluralismo de sus interpretaciones», a l'Escola de Teologia de la Universitat EUGT, San Sebastián, 1996; ponència sobre «Què volem dir quan afirmem que "la Bíblia és Paraula de Déu?"», en les XXXIV Jornades de l'Associació Bíblica de Catalunya (ABC), Lloret de Mar, 27-29 desembre 1995; participació en la taula rodona sobre «El pluralismo en la interpretación del Evangelio», en el marc del «XVI Congreso de Teología», Madrid, 4-8 setembre 1996; ponència sobre «Los responsables de la muerte de Jesús», en les «Jornadas Bíblicas de la Asociación Bíblica Española», Zamora, 17-19 setembre 1996; participació en el seminari intern de Cristianisme i Justícia sobre «El diàleg amb les Religions», curs 1995-1996.

J. BELLAVISTA, participació en les reunions de l'«Asociación Española de Profesores de Liturgia»; participació en el Col·loqui internacional sobre «Pacià de Barcelona i la Hispània cristiana del segle IV», organitzat per la FTC, el Departament de Filologia Llatina de la UB i l'«Institut des Sources Chrétiennes» de Lió, Barcelona, 28-30 octubre 1995.

J. BUSQUETS, conferència sobre «Sínodo i concili a l'Església d'avui», a la Universitat de les Illes Balears, Ciutat de Mallorca, 24 octubre 1995; lector i membre del tribunal de la tesi doctoral de Valentí Serra de Manresa, *Els Caputxins de Catalunya, de l'adveniment borbònic a la invasió napoleònica*, defensada a la Facultat de Geografia i Història de la UB, el 30 novembre 1995; conferència sobre la IV Ponència del Concili Provincial, al Centre d'Estudis Pastorals, Barcelona, 4 desembre 1995; conferència sobre «Trenta anys del Concili Vaticà II: una reforma amb futur», al Seminari de Barcelona, 6 desembre 1995; conferència sobre «Una Església tota ella ministerial», al Centre d'Estudis Pastorals, Barcelona, 19-26 març 1996; conferència sobre «La comunió eclesial», al Consell Pastoral de l'Arquebisbat de Barcelona, 30 març 1996; conferència sobre «Esculls i esperances del Concili Provincial Tarraconense», a l'Escola de Teologia de Vic, 12, 19 i 26 abril 1996; participació en la Trobada amb Delegats del Consell Mundial de les Esglésies, amb una intervenció sobre «Formació de la dona a les Esglésies i centres d'estudis», Església Evangèlica de Barcelona, 3 juny 1996; comunicació sobre «La Facultat de Teologia de Catalunya i la identitat catalana», a l'Assemblea Internacional de la COCTI-CICT (Conferència Internacional d'Institucions Catòliques de Teologia), a la Universitat de Sherbrooke, el Quebec, 1-6 agost 1996.

E. CORTÈS, secretari d'organització del Congrés «La Bíblia i el Mediterrani», organitzat per l'Associació Bíblica de Catalunya, la Asociación Bíblica Española i la Facultat de Teologia de Catalunya, Barcelona 18-22 setembre 1995; dues conferències a la Fundació Internacional Olof Palme, de Badalona, sota el títol general de «La guerra a

la Bíblia i a la literatura intertestamentària»; preparació i assistència a les XXXIV Jornades de l'ABC, sobre «La Bíblia, "paraula de Déu"», Lloret de Mar, 27-29 desembre 1995; lliçó sobre «The Rabbinical Method on Biblical Texts. An example taken from "Sifre to Deuteronomy"», a «Erasmus 1995-96. "Psicologia dinàmica i anàlisi de textos religiosos"», Facultat de Teologia de Catalunya, 26 febrer-1 març 1996; com a coordinador d'«Erasmus» a la FTC, va participar en les reunions de professors i alumnes celebrades durant el curs, així com en les tasques organitzatives de programació, secretariat i acolliment dels participants; curs sobre «La guerra en els textos de la Bíblia i en la literatura intertestamentària. Introducció a la literatura intertestamentària», en el «Curs d'Estiu 1996» de la Càtedra Ramon Llull (Universitat de Barcelona-Universitat de les Illes Balears-Estudi General Lul·lià), sobre «La Bíblia i els problemes del món contemporani», Palma de Mallorca, 15-19 juliol.

J. M. ESCUDÉ, ponència «Ètica cristiana en una societat plural», en les II Jornades del Centre Passatge, sobre «Compromís ètic en una societat plural», Barcelona, 10-11 novembre 1995; participació en la Trobada de Moralistes Catalans, sobre «La Sida», 23 març 1996; conferència-col·loqui «Què és la bioètica», en el Curs de Formació Permanent del clergat diocesà de Tortosa, 28 agost 1996.

J. GIL, discurs d'ingrés a la Reial Acadèmia de Doctors de Catalunya: «L'aventura del pensament teològic», Saló d'Actes del Centre «la Caixa», Barcelona, 28 maig 1996; diverses conferències a religiosos i laics de les diòcesis de Palmira, Cali i Bogotà (Colòmbia), setembre-novembre 1996.

J. I. GONZÁLEZ-FAUS, conferència sobre «La Teología de la liberación, hoy», a la Universitat de Sevilla, 10 novembre 1995; curs sobre «La cristología después del Vaticano II», a l'«Instituto Fe y Secularidad», Madrid, 10-22 novembre 1995.

A. MATABOSCH, participació en les XXXI Jornades Catalanes de Teologia, sobre «Cristianisme i altres religions», Sant Andreu de Llavaneres, 27-29 desembre 1995; conferència sobre «Religión y Sociedad. Balance y prospectiva tras 20 años (1975-95). Cambio religioso y vida cotidiana», organitzat pel «Gabinete de Asuntos Religiosos» del Ministeri de Justícia (Madrid, 23-24 octubre 1995); participació en el Simposi regional del Consell Pontifici per a la Cultura, sobre «La fe cristiana, creadora de cultura para el tercer milenio», Madrid, 23-25 octubre 1995; participació en el Fòrum de «Barcelona 2001. Ciutat Europea de la Cultura», sobre «La cultura en el món que ve», Barcelona 13-16 febrer 1996; presentació del llibre de Bernard SICHÈRE, *Historias del Mal*, a l'Institut Francès, Barcelona, 19 març 1996; moderació de la Taula rodona sobre «Els orígens», a la Fundació Joan Maragall, Barcelona, 23 novembre 1995.

G. MORA, conferència sobre «Educació moral», al Col·lectiu d'ensenyants cristians, organitzada per la Delegació de Pastoral de Joventut, Lleida, 8 setembre 1995; conferència sobre «Com tractar el tema de la fe en les trobades prematrimonials», als responsables de la pastoral amb els promesos, Girona, 29 setembre 1995; Conferència sobre «Drets i deures de la persona humana», a l'Institut Superior Sant Carles de Formació Empresarial (ICADE), Barcelona, 7 octubre 1995; conferència sobre «Com tractar el tema de la fe amb els promesos», a l'Assemblea Diocesana del CPM, Barcelona, 22 octubre 1995; conferència sobre «Educació de la moral a l'escola», als responsables dels Col·legis Escolapis, Barcelona, 8 novembre 1995; participació a la taula rodona sobre «Insubmissió», Cristianisme i Justícia, Barcelona, 24 novembre 1995; conferència sobre «L'ètica, avui; qüestions i perspectives», als professors de l'Escola Pia, Mataró, 29 novembre 1995; participació en la taula rodona sobre «La insubmissió, una opció evangèlica en el món d'avui», organitzada pel Col·lectiu de Cristians per a la Insubmissió, Cristianisme i Justícia, Barcelona, 14 desembre 1995; conferència «Per una societat millor,

implica't a temps», JOC-JOBAC, Ciutat Badia, 24 març 1996; participació en la Trobada de Moralistes Catalans, sobre «La Sida», a la FTC, 23 març 1996; participació en la taula rodona sobre «La insubmissió», organitzada per LAIA, Universitat Autònoma de Barcelona, Bellaterra, 26 març 1996; conferència sobre «La preparació al matrimoni, evangelitzadora; com?», als Agents pastorals de Tortosa, 28 abril 1996; presentació de la tesi d'Antoni Nello, *Teorema de la opció fundamental*, a la Càtedra Ramon Llull, Blanquerna-URL, 30 abril 1996; ponència sobre «La responsabilitat davant la interpel·lació de la marginació», en la Jornada «Apropem als qui s'apropen», ICESB, Barcelona, 4 maig 1996; conferència sobre «L'Evangeli com a Bona Nova en el món i l'Església d'avui», als EMD, Penyafort-Vilafranca, 2 juny 1996; «Reflexió cristiana sobre la marginació», Grups Quart Món de Ciutat Vella-Raval, 15 juny 1996; ponència sobre «Comunitats cristianes i mutacions contemporànies», en el Col·loqui Europeu de Parròquies, Sant Andreu de Llavaneres, 6 juliol 1996; conferència sobre «Pedagogia en l'educació de la consciència moral dels infants en la perspectiva de pares i catequistes», a l'Escola d'Estiu del SIC, La Salle-Bonanova, 17 juliol 1996; conferències: «Le mariage et le sacrement du mariage» i «La préparation au mariage. Approche théologique», en la «Rencontre des Responsables de Pastorale du Pre-mariage des Iles», Ile de la Reunion (12-21 agost 1996).

A. M. ORIOL, direcció del Seminari de Doctrina i Acció Social de l'Església (SEDASE), del Departament de Teologia Moral, a la seu de la FTC; ponència sobre «El cristià i la política», en les Jornades sobre «Cristianisme i política a finals del segle XX» organitzades pels equips de pastoral política i comunicació, Centre d'Estudis Teològics «Martí Codolar», Barcelona, 7 octubre 1995; dues conferències sobre «Visió de conjunt de la Doctrina Social de l'Església», en la Jornada de Càritas de La Seu d'Urgell, 21 octubre 1995; Curs intensiu sobre el tema tercer del Concili Provincial Tarraconense, al Centre d'Estudis Pastorals (20-27 novembre 1995) i a l'Institut de Teologia Fonamental (27-29 novembre 1995); participació en la Jornada de Moralistes Catalans sobre «La Sida», amb la presentació sintètica del llibre *Sida: la societat en qüestió*, FTC, 23 març 1996; ponència sobre «Criterios éticos para una economía humana», en el V Congrés «Diálogo Fe-Cultura. "Cinco siglos de convivencia: un tiempo para la reflexión ética"», organitzat pel «Centro de Estudios Teológicos» i la Universitat de La Laguna, Tenerife, 25 abril 1996; ponència sobre «Tres fonts per a la nostra acció cristiana en l'àmbit polític», en la II Jornada sobre «Com viure la fe cristiana en la vida política quotidiana», organitzada pels Equips de pastoral política i de comunicació, Barcelona, «Martí Codolar», 18 maig 1996.

A. PUIG, ponència sobre «La diàspora mediterrània», en el Congrés «La Bíblia i el Mediterrani», Barcelona, 18-22 setembre 1995; participació en «Erasmus 95-96. "Psicologia dinàmica i interpretació de textos religiosos"», com a moderador del grup de treball de Bíblia (en llengua francesa), FTC, 26 febrer-1 març; participació en la trobada anual de l'«Studiorum Novi Testamenti Societas», Estrasburg, agost 1996.

F. RAURELL, ponència sobre «Interrogar el text per a fer-lo reviuere en la lectura de Miquel Gallart», en les XXXIV Jornades de l'ABC sobre «La Bíblia, "paraula de Déu"», Lloret de Mar, 27-29 desembre 1995; tres lliçons sobre «La Bibbia come il Grande Codice dell'Arte», a la Universitat de Perugia, 16-18 abril 1996; participació en el «Colloquium Biblicum Lovaniense» sobre «Studies on the Book of Exodus», Lovaina, agost 1996; ponència sobre «La sfida della sterilità feconda (1 Sam 2,5^b)», en el «Convegno sul VII centenario di Margherita da Cortona», Assís, 26-29 setembre 1996.

I. RICART, participació en les XXXIV Jornades de l'ABC, Lloret de Mar, 27-29 desembre 1996; seminari de preparació del volum IV de «Palabra-Misión», amb un equip

internacional de biblistes claretians, Vic, 1-9 febrer 1996; conferència sobre «Crist morí... i ressuscità segons les Escripures», a rel de l'«Expo' Bíblia», Manresa, 23 febrer 1996; curset intensiu sobre «Introducció a la Bíblia per a joves», Delegació diocesana de Pastoral de Joventut, Barcelona, setembre 1996.

J. RIUS-CAMPS, lliçó sobre «Die Anfänge des Frühgnostizismus der Doketen. Die Schriften des Ignatius, "Missing link" zwischen den kanonischen Evangelien und den christlichen gnostischen Systemen», dins «Erasmus 1995-1996. Psicoanàlisi i interpretació de textos», Facultat de Teologia de Catalunya, 26 febrer-1 març 1996; membre del jurat de la tesi doctoral de María Dolores Garrido, «Las Homilías *In Hexaemeron* de Basilio de Cesarea: ¿Una respuesta a la política religiosa del emperador Juliano?», defensada a la Universitat Catòlica de Lovaina, 9 maig 1996; cicle de conferències sobre «Lucas-Hechos: una obra única, pensada y escrita en dos volúmenes»; en la «9a. Escuela de Verano. Instituto "San Pío X"», Madrid, juliol 1996; conferències sobre «La irrupción del Espíritu Santo en los Hechos de los Apóstoles (Pentecostés y Cornelio)», en el «Primer Curso de Verano de la Fundación Epsilon», Aguadulce (Almería), 25 i 26 juliol 1996; curs-seminari de postgrau sobre «Los Hechos de los Apóstoles. Aspectos metodológicos y crítica textual», facilitat per la CONICYT (Comisión Nacional de Investigación Científica y Tecnológica) en la seva modalitat d'Intercanvis Internacionals, a la Facultat de Teologia de la Pontificia Universitat Catòlica de Xile, agost-setembre 1996.

J. M. ROVIRA, ponència sobre «San Agustín, ejemplo de teología refleja», en el «Simposio Trinitario», Salamanca, octubre 1995; lliçó inaugural de curs a la Fundació Joan Maragall, sobre «Entre la fe i la cultura, cap a on anem?», Barcelona, 25 setembre 1996; comunicació sobre «El malalt, persona», en el «Congrés sobre Cures pal·liatives», Barcelona, 7-9 desembre 1995.

I. SALVAT, participació en el Seminari de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Lleida (IREL), reunions mensuals amb l'equip directiu; curs sobre «Formació política per a joves professionals», al «Centre d'Estudis Cristianisme i Justícia», Barcelona; participació en el Seminari d'Ètica, organitzat per l'Institut Borja de Bioètica i la Càtedra d'Ètica de Blanquerna, setembre 1995-juny 1996; assessorament a l'equip de treball de l'Institut Borja de Bioètica, en la redacció d'un programa integrat sobre «Pedagogia sexual», dirigit pel Dr. Carlos Ariza; curs d'espiritualitat sobre «L'Encarnació», a Alaquàs (València), setmana de Pasqua 1996.

J. SÁNCHEZ-BOSCH, conferència sobre «I Thessalonians and the Creation of a Christian Language», en la reunió del «Scholarly forum» de les Societats Bíbliques, Sant Petersburg, setembre de 1995; participació en el Congrés «La Bíblia i el Mediterrani»: hi modera la secció «Teologies cristianes del Mediterrani» i hi aporta una comunicació sobre «Pau l'apòstol i el mar», Barcelona, 18-22 setembre 1995.

J. VIVES, participació en el col·loqui internacional sobre «Pacià de Barcelona i la Hispània cristiana del segle IV», Barcelona, 8-9 març 1996.

En aquest capítol fem esment dels llibres editats per la Facultat:

Dins la «Col·lectània Sant Pacià»:

Josep RIUS-CAMPS, *Comentari als Fets dels Apòstols. Vol. III. «Fins als confins de la terra»: Primera i segona fases de la missió al paganisme* (vol. LIV);

Valentí GIRBAU I TAPIAS, *Església i societat a la Catalunya central. El bisbat de Vic a l'època del bisbe Veyan (1784-1815)* (vol. LV);

Agustí BOADAS I LLAVAT, *Roger Bacon: subjectivitat i ètica* (vol. LVI);

Valentí SERRA DE MANRESA, *Els caputxins de Catalunya, de l'adveniment borbònic a la invasió napoleònica: vida quotidiana i institucional, actituds, mentalitat, cultura (1700-1814)* (vol. LVII);

José Ignacio GONZÁLEZ FAUS, *La autoridad de la verdad. Momentos oscuros del magisterio eclesiástico* (vol. LVIII);

Frederic RAURELL, «*Doxa*» en la teologia i antropologia dels LXX (vol. LIX).

Dins la col·lecció «Saurí» (dos llibres promoguts pel Departament de Moral):

FTC, *La consciència moral* (vol. 126). (Publicació de les ponències del col·loqui sobre «La consciència moral» realitzat a Tubinga a l'octubre de 1993 per les Facultats de Tubinga, Lió i Catalunya. Per part de la FTC inclou els treballs de J. M. Rovira, J. Sánchez-Bosch i A. M. Oriol);

Pere CODINACHS (ed.), *Ecologia i ètica mundial* (vol. 128). (Fruit d'un seminari de sociologia desenrotllat al Dep. de Moral durant el curs 92-93, sota la direcció de P. Codinachs. A més del coordinador hi han col·laborat els professors i alumnes Francesc Torralba, Antonio Romero, Xavier Pagès, Juan José Owono, Herminio Alcaraz, Domènec Valls, Josep M. Figueras i Josep M. Oriola.)

Dins la col·lecció «Clàssics del Cristianisme»:

Ramon SIBIUDA, *Llibre de l'home caigut i redimit* (vol. 55), introducció i traducció de Jaume de Puig;

Textos cartoixans primitius (vol. 56), introducció d'un cartoixà de Montalegre, traducció de Jaume Fàbregas;

Atanasi d'ALEXANDRIA, *Contra els pagans, L'encarnació del Verb* (vol. 57), introducció de Ramon Sala, traducció de Vicenç Esmarats;

Idefons DE TOLEDO, *La virginitat de Santa Maria* (vol. 58), introducció i traducció de Jordi Pinell;

Johann Adam MÖHLER, *La unitat en l'Església* (vol. 59), introducció de Harald Wagner, traducció de Pere Grau;

Charles DE FOUCAULD, *Escrips espirituals* (vol. 60), introducció de Michel Lafon, traducció de Xavier Vilaró;

Antoine CHEVRIER, *El veritable deïxeble de nostre Senyor Jesucrist* (vol. 61), introducció de Florenci Costa, traducció de Maria Colom;

Martí LUTER, *La llibertat del cristià i altres escrits* (vol. 62), introducció de Joan Busquets, traducció d'Emilienne Meier i Joan Vinyes.

Dins la col·lecció «Quaderns d'Apunts»:

Josep GIL, *Mariologia* (vol. 2).

Fora de col·lecció:

Frèderic RAURELL, «*I Déu digué...*». *La Paraula feta història*.

Publicacions periòdiques:

«Revista Catalana de Teologia» (2 vols.):

—Vol. XX/2 (1995), 256 pp.

—Vol. XXI/1 (1996), 272 pp.

«Arxiu de Textos Catalans Antics»:

—Vol. 14 (1995), 744 pp.

Llibres publicats pels professors en altres editorials:

J. ALDAZÁBAL, *Vocabulario básico de Liturgia* (Biblioteca Litúrgica 3), Barcelona, CPL (Centre de Pastoral Litúrgica), 1996 (ampliada), 422 pp.; *Enseñame tus caminos (predicación diaria)* 1. *Adviento y Navidad* (Dossiers CPL 67), Barcelona, CPL, 1995, 156 pp.; *Enseñame tus caminos (predicación diaria)* 3. *El Tiempo Pascual* (Dossiers CPL 68), Barcelona, CPL, 1996, 160 pp.

Pere CODINACHS, *Els ametllers de la carena han florit. El Seminari claretià, màrtir de Barbastro (1930-1936)*, Barcelona, Claret, 1995, 344 pp.

Josep GIL, *Religión, Nueva Era, Postmodernidad*, Bogotá, Ed. Seminario, 1995, 64 pp.

J. Ignacio GONZÁLEZ-FAUS, *El rostro samaritano de la Iglesia*, dins AA.VV., *Exclusión social y cristianismo*, Madrid, Nueva Utopía, 1996, pp. 57-73; *Carta abierta a E. Drewermann*, dins AA.VV., «Clérigos» en debate, Madrid, PPC, 1996, pp. 11-62; *Sabiduría laica y paradoja cristiana*, en AA.VV., *De la fe a la utopía social*, Santander, Sal Terrae, 1996, pp. 15-40.

Antoni M. ORIOL, *Per a una visió cristiana de la consciència moral*, dins *La consciència moral* (Saurí 126), Barcelona, Facultat de Teologia de Catalunya-Publicacions Abadia de Montserrat, 1995, pp. 73-96; *Drets i deures dels pobles*, dins *Per a una nova etapa de les Nacions Unides. Reflexions ciutadanes des de Catalunya*, Barcelona, Grup d'Opinió Intercultural Barcino, 1995, pp. 125-143; *Regulación natural de la fertilidad: aspecto teológico-moral*, dins *El amor y la sexualidad conyugal* (Recull de les ponències del Curset de Formació d'Agents, organitzat a Madrid, del 22 al 25 juliol, per la «Subcomissió Episcopal para la Familia y la Defensa de la Vida»), Madrid, Servicio de Documentación CEAS, 1995, pp. 244-271.

Ramon PRAT I PONS, *Rentar els peus. Diàlegs interiors postconciliars*, Lleida, Pagès editors, 1996, 362 pp.

Josep M. ROVIRA, *Introducción a la Teología*, Madrid, Biblioteca de Autores Cristianos, 1996, 350 pp.; *Entre la fe i la cultura, cap a on anem?* (Quaderns de la Fundació Joan Maragall 29), Barcelona, Claret, 1995, 31 pp.

Ignasi SALVAT, *Servir en misión universal* (col. Manresa), Santander, Sal Terrae, 1996 (en premsa); *Encarnació i missió* (Eides 20), Barcelona, Cristianisme i Justícia, 1996, 30 pp.

Josep VIVES, *Universalidad de Cristo, universalidad del Pobre*, Santander, Sal Terrae, 1995 (en col·laboració).

Els principals articles d'investigació publicats pels professors són els següents:

J. ALDAZÁBAL, *La homilía es para la comunidad*, dins *Phase* 207 (1995) 231-240; *La liturgia construye la personalidad cristiana*, dins *Phase* 209 (1995) 411-417; *La asam-*

blea, protagonista de la celebración, dins *Teología Espiritual* 117 (1995) 365-378; *Celebración y vivencia de la fe: iniciación de los jóvenes en el lenguaje de la fe*, dins *Misión Joven* 227 (1995) 23-32.

J. BADA, *Concilio provincial tarraconense, 1995*, dins *XX Siglos* 23, VI (1995), 50-55; *A l'entorn de «Manuscrits verdaguerians de revelacions, exorcismes i visions» de Mossèn Josep Junyent i Rafart*, dins *Ausa* 132-133, XVI (1994) 40-48; *L'Església en la Catalunya de l'Estatut de Núria*, dins *Qüestions de Vida Cristiana* 179 (1995) 13-47; *Iglesia y sociedad en el Antiguo Régimen: el clero secular*, dins Enrique MARTÍNEZ RUIZ-Vicente SUÁREZ GIRMÓN (edd.), *Iglesia y sociedad en el Antiguo Régimen. III Reunión científica Asociación Española de Historia Moderna 1994*. Vol. I, Universidad de las Palmas de Gran Canaria, 1995, pp. 81-91.

J. BELLAVISTA, *La prehistoria de los libros litúrgicos*, dins *Liturgia y Espiritualidad* 1 (1996) 18-24; *La incipiente historia de la liturgia cristiana*, dins *Liturgia y Espiritualidad* 9 (1996) 337-343; *El Concilio de Trento y el misal de San Pio V*, dins *Phase* 212 (1996) 121-138; *El Santoral en el Sacramentari de Sant Cugat del Vallès. Barcelona. Arxiu de la Corona d'Aragó, Ms. Sant Cugat 47. Edició i estudi*, dins *RCaT XXI/1* (1996) 117-208.

J. BUSQUETS, *Introducció*, dins Martí Luter, *La Llibertat del cristià i altres escrits* (Clàssics del Cristianisme 62), Proa, Barcelona, 1996, 7-50 pp.

J. CASTANYÉ, *El Misteri de Déu. La Revelació de Déu, l'Amor sempre més gran*, dins *RCaT XX/2* (1995) 383-399.

E. CORTÈS, Recensió de l'obra d'André Marie GÉRARD, *Diccionario de la Biblia*, Anaya-Mario Muchnick, Madrid 1995, 1.600 pp., 20x13 cm., dins *Estudios Franciscanos* (en premsa).

J. GIL, *Una proposta de teologia feminística (I)*, dins *RCaT XX/2* (1995) 307-343; *Una proposta de teologia feminística (i II)*, dins *RCaT XXI/1* (1996) 81-116; *Nova Evangelització. Assemblees cristianes*, Arxiprestat de Reus, 1996, 32 pp.

J. I. GONZÁLEZ FAUS, *Dogmática cristològica y lucha por la justicia*, dins *RCaT XX/2* (1995) 345-365.

A. MATABOSCH, *Proyecto de respuesta cristiana a las necesidades del mundo intelectual en Barcelona*, dins *Culturas y fe III/3* (1995) 192-198; «*Ut Unum sint*». *Una encíclica plena de frescor i d'impuls ecumènic*, dins *Teologia actual* 11 (oct. 1995) 35-41; «*Ut Unum sint*». *Una visió ecumènica prometedora*, dins *Diálogo Ecuménico* (en premsa); *El Pla Diocesà de prioritats per a l'Apostolat Seglar de l'Arxidiòcesi de Barcelona*, dins *Quaderns de Pastoral* 156 (oct. 1996) 59-65; articles a *La Vanguardia: Los nuevos dueños del mundo* (18 oct. 1995) i *Inmigración* (18 set. 1996).

G. MORA, *Presentació de l'Arxiu de Textos Catalans Antics*, dins *Anuari de l'IEC* (1993-1994) 61-62; *Ètica i família* dins *ICD, Segona Universitat d'Estiu de la Dona*, Generalitat de Catalunya, Barcelona 1995, pp. 59-64; *El acceso a los sacramentos desde las diversas situaciones morales*, dins *Phase* 209, XXXV (1995) 385-396; *Presentació*, dins Manuel CLARET, *L'amor, la sexualitat i la fecunditat. El magisteri de l'Església fins a la «Familiaris Consortio»* (Col·lectània Sant Pacià LIII), Facultat de Teologia de Catalunya-Editorial Herder, Barcelona 1995, pp. 7-9; *Presentació*, dins *La consciència moral* (Saurí 126), Facultat de Teologia de Catalunya-Publicacions Abadia de Montserrat, Barcelona 1995, pp. 5-10; *Té validesa universal el discurs moral cristià?*, dins *El discurs moral, avui*, Fundació Joan Maragall-Editorial Claret, Barcelona 1995, pp. 21-34; *El rol de les religions en els conflictes nacionals*, dins *Qüestions de Vida Cristiana* 179 (1995) 116-123; *Presentació*, dins Pere Codinachs (ed.), *Ecologia i ètica mundial* (Saurí 128), Facultat de Teologia de Catalunya-Publicacions Abadia de Montserrat, Barcelona 1996,

pp. 5-7; *Vida sexual i espiritualitat cristiana*, dins *Saó* 196, XXI (maig 1996) 27-29; *Reflexió cristiana sobre la insubmissió i la pau*, dins Col·lectiu Cristià per a la insubmissió, *Insubmissió* (Quaderns Cristianisme i Justícia 71), Barcelona 1996, pp. 10-19; *Els grans principis de l'ètica professional*, dins *Les ètiques professionals. I* (Quaderns Fundació Joan Maragall 30), Barcelona 1996, pp. 7-15.

M. MUÑOZ, *La concepción de la teología en la obra del P. Congar*, dins *Ciencia Tomista* 399 (1996) 27-54.

A. M. ORIOL, *Proyección social de la Eucaristía*, dins *Phase* 209 (1995) 397-409.

S. PIÉ-NINOT, *Una propuesta: La dimensión eclesial de la Teología Fundamental hoy*, dins *RCaT* XX/2 (1995) 293-306.

A. PUIG, *Les dones en els relats sinòptics de la Resurrecció*, dins *Butlletí ABC* 7 (1994) 87-104; *Tomàs Sucona, primer traductor modern dels Salms en català*, dins *RCaT* XX/2 (1995) 277-292.

F. RAURELL, *Qohèlet, una visió diferent i provocadora de Déu*, dins *RCaT* XX/2 (1995) 237-267;

I. RICART, *Escoltar la Paraula, no servir-se de la Paraula*, dins *Quaderns de Pastoral* 151 (desembre 1995) 60-66; *L'Evangelització com a comunicació de valors*, dins *Quaderns de Pastoral* 152 (1996) 10-13; *El circuit de la Paraula*, dins *Quaderns de Pastoral* 153-54 (1996) 30-31; *Unes «altres paraules de Déu»: els pobres i marginats*, dins *Quaderns de Pastoral* 156 (1996) 5-8; *El «discerniment de la voluntat de Déu», segons sant Pau*, dins *Teologia actual* 14 (abril 1996) 9-20; *Introducció a la lectura de les cartes de sant Pau als Filipencs i Filèmon*, quadern de la carpeta IV del Projecte *Palabra-Misión* (en premsa).

J. RIUS-CAMPS, *Las variantes de la Recensión Occidental de los Hechos de los Apóstoles (VI: Hch 2,41-47)*, dins *Filología Neotestamentaria* VIII (1995) 199-208; *Las variantes de la Recensión Occidental de los Hechos de los Apóstoles (VII: Hch 3,1-26)*, dins *Filología Neotestamentaria* IX (1996) (en premsa); *L'epistolari d'Ignasi d'Antioquia (VI): Carta espúria als Esmirnesos, segona part de la primitiva Carta d'Ignasi als Efesis*, dins *RCaT* XXI (1996) 19-55; *Una obra desencuadernada durante casi dos milenios i Los Hechos de los Apóstoles, segunda parte del tercer Evangelio*, dins Josep Rius-Camps (coordinador del número), *La obra de Lucas, Reseña Bíblica* 10 (1996) 31-35 i 36-44.

J. SÀNCHEZ-BOSCH, *L'impacte de Pau en els dos primers segles cristians (I). Escriptors eclesiàstics anteriors a Ireneu*, dins *RCaT* XXI/1 (1996) 57-79; *Pau, l'apòstol, i el mar*, dins *La Bíblia i el Mediterrani* (actes del Congrés sobre aquest tema, celebrat a Barcelona el setembre de 1995) (en premsa).

J. VIVES, *Los padres de la Iglesia ante las religiones no cristianas*, dins *Estudios Eclesiásticos* 274 (1995) 289-316; *La trinidad de Dios en la Teología de la liberación*, dins *Estudios Trinitarios* (en premsa).

Reconeixement científic

Dos professors de la nostra FT han rebut un reconeixement oficial per la seva capacitat científica: es tracta del biblista Dr. Jordi Sánchez Bosch i del teòleg Dr. Josep Gil. El 22 de gener d'aquest any, Sánchez-Bosch va rebre la designació com a membre de la Pontifícia Comissió Bíblica, organisme de la Santa Seu. El Dr. Gil va ser cridat a formar part de la Reial Acadèmia de Doctors, com a membre numerari. La solemne sessió oficial de recepció va tenir lloc el 28 de maig. La dissertació del Dr. Gil portava per títol «L'aventura del pensament teològic». Fou contestada pel Dr. David Jou, també numerari de l'Acadèmia de Doctors. El reconeixement dels mèrits dels nostres dos col·legues

honora a ells i a la nostra Facultat. Que quedi constància aquí d'una felicitació ben sincera.

La jubilació també és un honor i un reconeixement de mèrits: el Dr. Josep M. Rovira, professor de Teologia Sistemàtica i cap de departament, és l'únic professor que aquest any arriba a la jubilació. El Dr. Rovira ha estat un teòleg reconegut dins i fora de la nostra facultat. Requerit arreu, per a conferències i publicacions, podem dir que l'ha representada magníficament. El 7 de juny va donar l'última classe, a la qual van assistir professors del departament i nombrosos ex-alumnes. El degà de teologia i el bisbe auxiliar i rector del seminari Mons. Vives, també antic alumne, van dir unes paraules de reconeixement. El 10 de juny vam tenir un senzill dinar els col·legues del departament i les autoritats acadèmiques de la Facultat. Aquell mateix dia es va procedir a l'elecció del nou cap del Departament de Teologia Sistemàtica, en substitució del Dr. Rovira. L'elegit fou el Dr. Matabosch (i, com a cap adjunt, el Dr. Fontbona).

CONFERÈNCIES

La FTC va organitzar les següents conferències:

«Orientamenti attuali degli studi su Giovanni Duns Scoto», a càrrec del Dr. Leonardo Sileo, professor del «Pontificio Ateneo Antoniano» de Roma. Organitzada conjuntament amb les Famílies Franciscanes de Catalunya. (FTC, 11 març, 16,30 h.). Van assistir-hi també uns quants professors de la FEFC.

«Medios de comunicación para la dignidad humana», a càrrec del pastor metodista Carlos A. Valle, Secretari General de l'Associació Mundial per a la Comunicació Cristiana. Coorganitzada amb l'Església Evangèlica de Catalunya i el Centre Ecumènic de Catalunya. (FTC, 20 maig, vuit del vespre).

PRESENTACIÓ DE LLIBRES

El *Nou Testament grec-llatí-català*, editat per l'Associació Bíblica de Catalunya, l'Editorial Claret i les Societats Bíbliques Unides, integra en disposició paral·lela el text grec, corresponent a l'edició vint-i-setena de Nestle-Aland, el text llatí, corresponent a la quarta edició de la Vulgata de Stuttgart i el text català de la Bíblia Catalana Interconfessional. Eina de treball imprescindible, aquest Nou Testament contribuirà certament a reforçar l'estudi de la primera font de reflexió teològica: el text de l'Escriptura. Fou presentat a la FTC el 25 d'octubre en un acte coorganitzat amb l'ABC. Hi van prendre part els biblistes Armand Puig, Agustí Borrell i Enric Capó, pastor evangèlic. Presidí l'acte el degà de la FTC, que feu la cloenda.

Pensar en diàleg. Miscel·lània en homenatge al Prof. Dr. Eusebi Colomer, RCT, vol. XIX. Acte acadèmic d'oferiment del volum, coorganitzat amb la «Facultad de Filosofía y Ciencias de la Educación» de la Universitat de Deusto i amb la Facultat de Filosofia de la URL. Va tenir lloc al Saló d'Actes del Seminari Conciliar de Barcelona, 26 octubre, 12,15 h. La presentació fou a càrrec dels professors Josep Rius-Camps i Francesc Torralba, editors del volum. Els Drs. Josep M. Coll, degà de Filosofia, Joan Busquets, degà de Teologia, i la Dra. Mª Luisa Amigo, degana de Deusto, van pren-

dre la paraula. Presidia el Gran Canceller, que va fer la cloenda d'agraïment al Dr. Colomer.

Fra Valentí SERRA DE MANRESA, *Els caputxins de Catalunya, de l'adveniment borbònic a la invasió napoleònica (1700-1814)* (Col·lectània Sant Pacià LVII). Coorganitzat amb la Província dels Caputxins de Catalunya. La presentació anà a càrrec del P. Joan Botam i del Dr. Joan Bada. L'acte fou presidit per fra Enric Castells, ministre provincial dels Caputxins. Tingué lloc a la Sala «Sant Francesc d'Assís» de Pompeia-Grups, Barcelona, el dia 17 abril, a les vuit del vespre.

Martí LUTER, *La llibertat del cristià, i altres escrits* (Clàssics del Cristianisme 62). Coorganitzat pel Centre Ecumènic de Catalunya, la Fundació Enciclopèdia Catalana i la FTC, amb motiu del 450e aniversari de la mort de M. Luter, va tenir lloc a la Comunitat Evangèlica de llengua alemanya de Barcelona, el dia 30 de maig. Presidia l'acte el Dr. Torrella, arquebisbe de Tarragona, acompanyat pel cònsul general de la República Federal d'Alemanya, Sr. Klaus Sommer. La presentació de l'obra va anar a càrrec del Dr. Joan Bada, hi van intervenir també el Sr. Sebastià Janeras, director de la col·lecció «Clàssics del Cristianisme», el Dr. Joan Busquets, autor de la introducció, i el rector de la Comunitat Evangèlico-Luterana de Barcelona, pastor Karl Haverkamp.

ALTRES ACTIVITATS ACADÈMIQUES

Les autoritats acadèmiques van visitar el Centre d'Estudis Teològics de Mallorca (CETEM), afiliat a la FTC. L'ocasió fou presidir el tribunal d'examen de Batxillerat en Teologia. El 8 de novembre va anar-hi el vice-degà i el 19 de juny el degà, qui s'entrevistà amb el nou director del centre, el Prof. Pere Llabrés.

El Seminari de Doctrina i Acció Social de l'Església (SEDASE), instituït dins l'àmbit del Departament de Moral i aprovat pel Consell Permanent de la Facultat amb data 27 de juny de 1994, ha prosseguit el seu treball d'aprofundiment i propagació de la Doctrina Social de l'Església.

Cal remarcar com a fet especial que, amb data 28 de novembre de 1995, signà un pacte amb la «Fundació Dr. Albert Bonet». En foren signants el Dr. Malaquies Zayas, president de la Fundació, el Dr. Joan Busquets, degà de la FTC, i Mn. Antoni M. Oriol com a director del SEDASE. Hi fou present el cap del Departament de Teologia Moral, Dr. Gaspar Mora. El pacte estableix, entre altres, els següents acords: la Fundació Dr. Albert Bonet diposita el seu arxiu a la seu del SEDASE; el SEDASE es compromet, en un termini de tres anys, a classificar tot el material que la Fundació hi anirà dipositant; un cop classificat, es redactarà un reglament per a regular l'ús de l'arxiu per part dels estudiosos. Els membres de la Fundació i els professors de la FTC tindran dret a accedir a l'arxiu.

Centre d'Estudis Pastorals (CEP): el 4 de març, el degà de la FTC va assistir a la reunió del Consell Directiu del CEP, on va escoltar les raons per a una major vinculació i alhora va exposar les dificultats perquè el centre esdevingui un departament o un institut de Pastoral de la mateixa Facultat.

ECONOMIA I EDIFICI

La FTC ha funcionat amb un pressupost de 77.100.000, que ha gastat íntegrament. La procedència de les entrades és principalment de les aportacions de la CEE (20.500.000), de la Fundació Sant Raimon de Penyafort (15.000.000) i de la Belloch-Pozzali (9.000.000).

Hem procurat d'obtenir altres ajuts de diverses institucions:

de la Generalitat de Catalunya (2.200.000 per al «Congrés Bíblia i Mediterrani» [2.000.000 del Departament de la Presidència i 200.000 de la Direcció Gral. de Recerca, programa ARCS 1995]; 250.000 per al Col·loqui internacional «Pacià de Barcelona» [Dir. Gral. Coordinació i Seguiment Sectorial, Dep. de la Presidència]; 1.000.000 per a la RCT [mitjançant un conveni amb la Secretaria general del Dep. de la Presidència]); del Patronat del «Memorial Josep Breu» (300.000 per a la continuació del Programa «Conèixer l'Església que és a Amèrica»); de la «Fundación Santa María» (300.000 per a equipament didàctic i audiovisual).

S'ha rescindit el contracte de distribució de llibres amb l'editorial Herder. Amb tot, les obres de la «Col·lectània Sant Pacià» continuaran apareixent en els seus catàlegs. Com a conseqüència de la relació diferent que s'estableix, la FTC, a causa de la precarietat d'espai de què disposa, ha llogat un magatzem a l'Oratori Sant Felip Neri de Gràcia, amb un contracte de lloguer mòdic, que servirà de dipòsit per a les nostres publicacions.

El Patronat de la Fundació Sant Raimon de Penyafort es va reunir a Tiana el dia 1 de febrer d'aquest any. Es va determinar l'aportació de la Fundació a la FT (que no ha pogut assolir la quantitat dels anys anteriors, sinó que haurà de ser de cinc milions menys). A una part de la reunió va ser convidat a assistir-hi Mons. Carles Soler i Perdígó (que té la presidència de la Fundació Belloch Pozzali). La proposta que va fer, de dedicar íntegrament les rendes d'aquesta darrera Fundació a la Facultat de Filosofia, va suscitar l'oposició del degà de la Facultat de Teologia i el desacord unànime del Patronat reunit. El Gran Canceller, que presideix la Fundació, va atendre les raons exposades i va desestimar la proposta. De moment el tema quedà ajornat.

IV. ACTIVITATS EXTRAORDINÀRIES

CONGRESSOS I SIMPOSIS

Congrés «La Bíblia i el Mediterrani». Convocat per l'Associació Bíblica de Catalunya, l'«Asociación Bíblica Española» i la Facultat de Teologia de Catalunya, va tenir lloc a Barcelona, al Centre Teològic Salesià «Martí Codolar», del 18 al 21 de setembre de 1995. Aquest congrés va ser plantejat amb un caràcter eminentment interdisciplinari i comptà amb la presència de destacats especialistes del camp de la investigació bíblica de l'àrea mediterrània.

Hi va haver sis ponències. La lliçó introductòria fou a càrrec de Luis Alonso Schökel: «La Biblia y el mar». Van seguir les dissertacions de Bernard Renaud, «La "Grand mer" dans l'Ancien Testament: de la géographie au symbole»; Julio Trebelle, «Mestizaje textual de la Biblia en el Mediterráneo»; Armand Puig, «La diàspora mediterrània»; Romano Penna, «Il vino e le sue metafore nella Grecità classica, nell'Israele antico e nel Nuovo

Testamento»; Bruce J. Malina, «La antropología cultural mediterránea y el Nuevo Testamento».

Hi hagué quatre aules de treball entorn dels temes: «Les ciutats del Mediterrani», «Les llengües del Mediterrani», «Mestissatge i sincretisme en el Mediterrani» i «Les teologies cristianes del Mediterrani», dirigides pels doctors: Rafael Aguirre, Gregorio del Olmo, Josep Rius-Camps i Jordi Sànchez-Bosch.

La darrera jornada del Congrés es va fer a Montserrat. Després d'una recepció amb el pare abat, Sebastià Bardolet, hi va haver les comunicacions generals: Antonino González Blanco, «La apocalíptica y las expresiones religiosas en el Mediterráneo»; Damià Roura, «La producció del Nou Testament en el marc de la missió cristiana mediterrània»; Gonzalo Aranda, «Las corrientes gnósticas en el Mediterráneo»; Pere Lluís Font, «La inculcació del cristianisme en el món greco-romà».

El total de participants va ser de 150 persones. Ara s'està enllestit l'edició de les actes del Congrés.

Col·loqui Internacional «Pacià i la Hispània cristiana del segle IV» (Barcelona, 8-9 març; Lió, 28-30 oct.). Va ser coorganitzat per la FTC i la UB, Dep. de Filologia Llatina, en col·laboració amb l'Institut des Sources Chrétiennes, de Lió. El motiu fou la publicació de les obres completes de sant Pacià en la prestigiosa col·lecció «Sources Chrétiennes» (vol. 409). La Hispània del segle IV ha estat estudiada en dos col·loquis: el de Barcelona i el de Lió (aquest ha tingut lloc l'octubre d'enguany), a partir d'una dinàmica interdisciplinària que abasta el vessant històric i l'arqueològic, el literari i el teològic. A Barcelona, el degà de la FT va tenir-hi el parlament d'inauguració i el prof. Marc Mayer, de la UB, va exposar el pla de les ponències i comunicacions. També va adreçar una salutació als participants Mons. Pere Tena (al final de la primera ponència).

Una de les ponències del Col·loqui de Barcelona va ser la de Mn. Joan Torra, professor de la nostra Facultat, que tractava sobre «Baptisme i Penitència en sant Pacià». Les altres ponències van anar a càrrec dels professors següents: Manuel Sotomayor, «Sociedad y cristianismo en la Hispania del siglo IV»; Marc Mayer, «La romanité chrétienne à Barcelone au IVe siècle»; Josep Vilella, «Aspectos de la prosopografía hispánica del siglo IV»; Eugenio Romero Posse, «Del Paulinismo al Priscilianismo. El papel de Paciano»; Manuel Justino Maciel, «Terminologie symbolique et artistique d'auteurs du IVe siècle: Pacianus de Barcelone et Potamius de Lisbonne»; Carmelo Granado, «La teología de Paciano de Barcelona».

La FTC també va col·laborar amb l'arquebisbat, la parròquia de Sant Pacià de Barcelona i amb el Museu d'Arqueologia de Catalunya, en l'organització dels «Actes commemoratius del XVI centenari de la mort del bisbe sant Pacià», que van tenir un caire més divulgatiu. La celebració fou a Barcelona, del 28 de febrer al 10 de març.

Assemblea mundial de la COCTI-CICT (Conferència Internacional d'Institucions Catòliques de Teologia). La Facultat de Teologia de la Universitat de Sherbrooke (Quebec) va hostatjar, la primera setmana d'agost, la VII Assemblea Mundial de Facultats i Institucions Teològiques. Degans (o responsables delegats) de 92 facultats d'arreu del món van participar en aquesta assemblea, sota el tema «L'universalité catholique face à la diversité humaine». L'universalitat i el pluralisme estaven assegurats. Amb una carta de salutació del cardenal Pio Laghi, en què manifestava l'interès de la Congregació per a l'Educació Catòlica per promoure els estudis teològics, tant en les facultats eclesiàstiques com en les universitats catòliques, van iniciar-se

les sessions. Seguí la salutació del prof. Lucien Vachon, president de la COCTI. La conferència principal de l'Assemblea va anar a càrrec del prof. Jean Ladrière, de Lovaina, i la missa d'obertura fou presidida per l'arquebisbe de Sherbrooke, Mons. André Gaumont. Cada dia era dedicat a un continent i hi intervingien els teòlegs dels països respectius: Amèrica Llatina, Àsia, Àfrica, Europa i, finalment, Amèrica del Nord. Pel que fa a la sessió protagonitzada per les facultats de teologia europees, que presidia el degà de París, la ponència va anar a càrrec del prof. de la Pontifícia Acadèmia de Teologia de Cracòvia, Dr. Wladyslaw Zuziak, i les comunicacions seleccionades van ser les del degà de la FT de la Universitat Lateranense i la del degà de la FTC. (Aquí vull agrair les aportacions dels profs. Oriol, Sala, Puig i Mora, que van ajudar-me a redactar la meua breu exposició). El P. Théobald, de la FT Sèvres, de París, va fer la síntesi final del Congrés.

El contacte amb institucions de teologia de tot el món, el fet de compartir, confrontar i dialogar sobre la problemàtica i els projectes de les facultats de teologia des de les de l'Índia i Filipines fins a les de Xile, Argentina i Colòmbia; des de les d'EUA i Canadà a les de Costa d'Ivori i Nigèria va suposar per a mi un enriquiment personal i una obertura a horitzons universals que m'agradaria de saber transmetre a professors i alumnes de la nostra facultat, per tal que no quedi tancada en els problemes petits i concrets, sovint empobridors. No vaig recollir pas receptes concretes i aplicables immediatament, però l'intercanvi sempre és positiu.

Trobada Bisbes i Teòlegs. Els dies 22 i 23 de setembre va tenir lloc a Madrid, a la casa de la CEE, la reunió anual Bisbes-Teòlegs convocada per la Comissió Episcopal de la Doctrina de la Fe. La temàtica d'enguany tractava sobre l'estudi de la Bíblia en l'Església, bo i seguint el document de la Congregació per a la Doctrina de la Fe. L'esdeveniment va convocar nombrosos biblistes d'arreu. Tanmateix, per la nostra Facultat, ocupats com estaven els biblistes pel Congrés BiM, van assistir-hi només els professors Busquets i Castanyé, i també el prof. Mons. Pere Tena, que hi llegí una ponència sobre «La Paraula de Déu a la Litúrgia».

La Trobada Bisbes-Teòlegs de Catalunya va tenir lloc en el marc de la Conferència Episcopal Tarraconense, celebrada a Tiana el dia 1 de febrer. Només s'hi va dedicar la tarda. El tema fou «El diàleg interreligiós», del qual fou ponent el P. Josep Vives. Hi van participar tots els bisbes de la Tarraconense (13), i els professors convocats que hi van assistir foren: Josep M. Rovira, Antoni Matabosch, Josep Gil, Xavier Morlans, Josep Hereu, Gaspar Mora, Armand Puig, Josep Vives, Josep Castanyé, Joan Bada, Joan Busquets i Josep M. Via, aquest darrer de la FEFC (12, en total). El degà de la FTC va introduir la sessió i expressà el desig que en altres ocasions hom pogués dedicar més temps a l'intercanvi entre bisbes i teòlegs.

V. RELACIONS EXTERIORS

PROGRAMA ERASMUS

La FTC ha participat per primera vegada en el programa Erasmus mitjançant un curs intensiu sobre «Psicologia dinàmica i interpretació de textos religiosos», organitzat conjuntament amb la Facultat de Teologia i Ciències de la Religió de la Universitat de

Gröningen (Holanda), la Facultat de Filologia de la UB i la l'Escola de Psicologia de la Fundació Vidal i Barraquer.

Tingué lloc a Barcelona, a la seu de la nostra Facultat, del 26 de febrer al 2 de març. Hi van participar una quarantena d'alumnes (21 de la Universitat de Gröningen) i 16 professors: P. Vandermeersch, G. Luttikhuisen, E. Noort, F. García, R. Veldhuis i N. Jongsma, per part holandesa; J. Ribera, T. Martínez i L. Díez Merino, de la UB; A. Gomis, A. Escarrà i M. Marimon, de la Fundació Vidal i Barraquer; i E. Cortès, J. Rius-Camps, X. Alegre i A. Puig, de la FTC.

L'acte de cloenda es va fer a la Universitat de Barcelona, el dia 1 de març. El Dr. A. Gomis dissertà sobre «Identité psychologique et identité chrétienne», i el Dr. P. Vandermeersch presentà les «Conclusiones generales». Les paraules de cloenda van anar a càrrec del degà de la FTC, Dr. Busquets. El curs acabà amb una visita al Museu d'Art Romànic (MNAC), el dia 2 de març.

Enguany el programa continuarà amb un curs a la Universitat de Gröningen, la primera setmana de febrer.

UNIVERSITATS

Han continuat els convenis amb la Universitat de Barcelona i la Universitat Autònoma de Barcelona per a facilitar que els seus alumnes es puguin matricular en les assignatures de la FTC, com a crèdits de lliure configuració. Uns quaranta universitaris han optat per diverses matèries teològiques i bíbliques. Igualment existeixen convenis entre els instituts de teologia de Tarragona, Girona i Lleida i les respectives universitats d'aquestes ciutats. Per a aquest curs que iniciem s'ha rebut una petició de la Universitat Politècnica de Catalunya. Continua també el reconeixement per part de la Universitat Ramon Llull de cursos de la nostra Facultat, de cara a la lliure configuració del curriculum.

La Facultat de Teologia es va fer present a les diverses sessions de la «Junta de Decanos» de les Facultats de Teologia d'Espanya i Portugal. Van tenir lloc els dies 11 de novembre, 24 de gener i 15 de juny. Aquesta darrera es va celebrar a València, a la Facultat de Teologia Sant Vicent Ferrer; les altres, a Madrid, a la seu de Comillas. La FTC va prendre part activa en totes les sessions de la Junta. A la primera va assistir-hi el Dr. Bada, vice-degà; a les altres, el degà. Els temes de les sessions d'enguany van ser: el reconeixement civil dels títols eclesiaístics i, sobretot, els objectius i procediments de cara als nous ISCR.

El degà va realitzar dues visites a Roma, a la Congregació per a l'Educació Catòlica, respectivament els dies 16 de novembre i el 17 de maig. (Sempre el tema principal fou l'erecció dels ISCR. La primera visita fou per informar-se dels passos que calia fer per obtenir un ISCR. La segona fou ja per a l'aprovació dels tres instituts de Tarragona, Lleida i Girona.)

El degà de la FTC va visitar la Facultat de Teologia de la UP de Salamanca i la de la Pontifícia Universitat Gregoriana. L'intercanvi de parers i de problemàtiques amb el rector, Dr. J. Manuel Sánchez Caro, i amb el degà, Dr. Félix García, a Salamanca, i amb el degà, Dr. Jared Wicks, a Roma, va ser molt positiu. També, en ocasió de l'estada a Amèrica del Nord, va poder visitar les Facultats de Teologia de Washington (Universitat Catòlica d'Amèrica), de Sherbrooke, de la Universitat «Laval» de Quebec, i el «Grand Séminaire de Montréal».

VI. CREACIÓ DELS INSTITUTS SUPERIORS DE CIÈNCIES RELIGIOSES (ISCR)

Des de començament de curs es van tenir reunions de treball amb els directors dels instituts de teologia i la Facultat (hi assistien habitualment els instituts de Tarragona, Girona, Lleida, Manresa i «Martí Codolar») de cara a iniciar les gestions per a constituir-se en ISCR. La primera reunió fou el 6 de novembre.

El 21 del mateix mes el degà de la FT anà a Madrid i, a la seu de la CEE, es va entrevistar llargament amb Mons. Torija, president de la Comissió Episcopal de Seminaris i Universitats, i amb D. Joaquin Martín Abad, director del Secretariat de la mateixa Comissió. El degà va exposar la possibilitat i conveniència d'una xarxa d'ISCR, patrocinats per la FTC, que fos present en les ciutats universitàries i abastés també les zones dels bisbats més petits. El 9 de gener d'aquest any, degà i vice-degà van informar el Gran Cancellier de l'estat de les negociacions sobre els ISCR i la conveniència de crear-ne també un a Barcelona. L'1 de febrer, a la reunió de la CET a Tiana, hom va exposar el mateix tema a la plenària dels bisbes catalans. El 24 de febrer els degans de les Facultats d'Espanya van tenir una sessió de treball amb el director del Secretariat de la CESU sobre procés d'erecció d'aquests instituts.

El 4 de març el Consell de Facultat aprovava els estatuts i plans d'estudi dels projectats ISCR de Tarragona, Lleida i Girona. Van ser aprovats per 29 vots a favor i un vot en blanc. El 29 de març es va tenir la darrera reunió amb els directors dels instituts de Teologia que desitjaven esdevenir ISCR. Finalment, el 17 de maig, el degà de la FTC va anar a Roma per presentar la documentació dels tres instituts de Tarragona, Lleida i Girona (sol·licitud, estatuts, pla d'estudis, elenc de professors). Durant la visita a la Congregació per l'Educació Catòlica, el van acompanyar Mons. Malla, bisbe de Lleida, i el Dr. Armand Puig, director de l'Institut de Teologia de Tarragona. El secretari i el sotsecretari de la congregació van proposar uns afegits que immediatament es van incorporar com a esmenes als estatuts dels respectius ISCR. Vam tenir el goig d'obtenir una aprovació rapidíssima. En efecte, el 22 de maig el Gran Cancellier rebia el decret d'erecció dels ISCR de Tarragona, Lleida i Girona, que va poder lliurar personalment als respectius bisbes diocesans. M'agradaria manifestar amb tota sinceritat que fou un goig sense alegria. Em causà tristesa i frustració no haver pogut presentar al mateix temps els estatuts de l'ISCR de Barcelona. Una demora injustificable, que ha perjudicat les institucions implicades, no ho va fer possible. Barcelona ja tindria el seu ISCR. Espero que amb diligència i amb la bona voluntat de tots podrà ser superat el malentès i que aviat serà erigit, per iniciativa del cardenal-arquebisbe i sota el patrocini de la nostra Facultat, un ISCR a Barcelona.

VII. CLOENDA

En una Memòria és natural que hom tendeixi a explicar les activitats en to positiu i, a vegades, d'autocomplaença. Aquesta vegada em semblaria una falta de realisme, i potser àdhuc una hipocresia perillosa, silenciar els problemes que la FTC ha tingut durant aquest curs passat.

Perquè, al costat de l'esforçada dedicació al treball de cada dia, del qual ja he deixat constància, de la riquesa d'activitats i de feina duta a terme al llarg del curs, també hem de reconèixer que en aquesta casa s'ha perdut molt de temps en enfrontaments i contenciosos entre les institucions veïnes (i germanes). Contenciosos que s'arrosseguen de lluny i que no acaben de resoldre's satisfactòriament. Tots hi hem patit i hi hem perdut molt.

Ningú no en pot sortir vencedor. Tant de bo aquest sofriment doni a la llarga algun fruit positiu de pau i de col·laboració. Amb aquesta lamentació, ni vull gratar ferides ni repartir culpes; sinó tan sols deixar constància escrita i oral que, en aquest terreny, no ha estat un curs gens fàcil i que els problemes no s'han resolt. En concret, pel que fa al contenciós amb la Facultat de Filosofia, la màxima autoritat hi ha volgut donar una solució que ens ha sorprès i que la FTC ha de considerar desafortunada. El 25 de juny, amb el curs ja acabat, se'ns va notificar la resolució de privar la FT de l'aportació que rebia de la Fundació Belloch Pozzali i de la qual havia participat en els darrers anys. Una decisió com aquesta perjudica directament la FTC. Ho dic amb tot el respecte i amb el convenciment que la decisió es deu haver pres amb la més bona intenció del món. Tanmateix, no s'ha fet cas de les repetides requestes i arguments aportats per la Facultat de Teologia. Per altra banda, el degà d'aquesta Facultat no va ser convocat a la Junta del Patronat de la Fundació Belloch-Pozzali en la qual es va prendre aquesta decisió, tot i ser-ne membre per raó del càrrec. Malgrat tot, he de dir que sempre m'he sentit escoltat pel Gran Cancellier. Hem d'esperar que el temps cicatritzi aquesta ferida. Volem mirar endavant i no quedar tancats en un memorial de greuges, ni tan sols en aquest moment de dificultat econòmica que, n'estic segur, amb l'esforç de tots podrà ser superat. Per això desitgem i necessitem poder comptar amb l'ajuda directa i amb la confiança del Gran Cancellier.

Més enllà del pany, la darrera activitat que ressenya aquesta memòria és positiva: la **Setmana de Teologia**. Del 2 al 6 de setembre ha estat organitzada en substitució del Curs d'Estiu. Responent a la crida de l'Any Mundial de la Pobresa, la FT ha organitzat una Setmana de Teologia amb el tema «Teologia i pastoral de la pobresa». Atesa la temàtica s'ha promogut amb la col·laboració de Càritas, del Secretariat Diocesà de Marginació i de la URC. Els 150 alumnes que hi van assistir, hi participaren amb gust, tot i que ens vam mantenir en els marges d'una facultat de teologia. Les ponències van anar a càrrec dels professors X. Alegre (perspectiva bíblica), J. I. González-Faus (teològica), J. Busquets (història de la pobresa en l'Església) i A. Trilla (espiritualitat). L'últim dia tingué lloc una taula rodona amb els ponents, moderada pel P. J. Botam, i en la qual va participar el sociòleg de Càritas espanyola, Sr. F. J. Alonso. Els participants eren gent interessada i que està treballant en el món de la pobresa. Una vetlla de pregària i de silenci va cloure les sessions d'aquesta primera Setmana de Teologia que podem valorar positivament i que procurarem que tingui continuïtat amb altres temàtiques.

Acabo. Com a degà he hagut de redactar per tercera vegada consecutiva la memòria de la FTC. Encara em resta i ens resta a tots un curs enter de treball, que hem d'emprendre amb bon ànim. M'ha tocat exercir la funció de degà en un trienni difícil i en unes circumstàncies complicades. He procurat de fer-ho amb dedicació, cordialitat i esperit integrador. Hi ha hagut contrarietats que a vegades ens han doblegat i portat al desànim. Però també he trobat moltes ajudes i solidaritats, i estic agraït. Tampoc no m'ho he passat tan malament. No cal dramatitzar.

El servei dels teòlegs i la tasca de la FT en concret han de ser més reconeguts a l'Església, perquè són necessaris per a la seva renovació interna i per a una seriosa evangelització del nostre món. Aquesta tasca s'ha de fer sempre en comunió i dependència dels pastors de l'Església; però els teòlegs tenen el seu camí propi, que ha de ser potenciat i respectat.

Tant de bo que la Facultat de Teologia, de bracet amb les altres institucions que avui inaugurarem el curs, sigui capaç de treballar seriosament aquest any i que

conjuntament, alumnes, professors, autoritats acadèmiques i tots els organismes, prenguem la nostra responsabilitat per tal que la tasca docent i investigadora de la Facultat pugui ser útil a l'Església i tingui gruix científic i encert pedagògic. En començar aquest curs, com a degà de la Facultat que els patrocina, felicito i encoratjo especialment els nous ISCR a que emprenguin amb il·lusió el seu camí. Sempre podran comptar amb l'ajut seriós i generós de la Facultat. Gràcies.